

GARRIGUES

A les Garrigues, tot i el lleu creixement del VAB el 2023 (avenç del 0,9 %), els efectes de la pandèmia encara són visibles: el VAB generat el darrer any està un -11,0 % per sota del de 2019. La millora del 2023 va reflectir l'augment dels serveis (3,0 %), el sector dominant a la comarca (vora el 46 % del VAB), recolzats en el prou notable avenç de la indústria (2,3 %), ja que la construcció va retrocedir (d'un -2,2 %) i el primari es va contreure d'un -8,0 %. La dinàmica del 2023 es va traduir en un increment modest de l'afiliació (0,5 %), reflectint particularment la de les Borges Blanques (1,3 %), mentre la resta de municipis avançava agregadament d'un 0,1 %. Tot i la millora, els 5,5 mil afiliats a la comarca el 2023 se situen un -0,7 % per sota dels registrats el 2019.

La millora del terciari el 2023 reflecteix l'ascens tant dels serveis privats (2,9 %) com dels col·lectius (3,0 %); en els primers, destaca en particular el més fort augment dels no personals, que augmentaren amb força (6,1 %), mentre que els personals (hostaleria, comerç, transports, immobiliàries i artístiques), unes branques que defineixen pràcticament la dinàmica terciària, ja que aporten més del 51 % del VAB del sector, ho feien només d'un 1,4 %. Amb aquests resultats, el VAB dels serveis el 2023 es va situar ja un 8,0 % per sobre del generat el 2019. Aquesta dinàmica es va traduir en un increment de l'afiliació al terciari del 3,6 %, reflectint l'ascens del 3,0 % en els privats personals i del 7,4 % a la resta de privats,¹⁰² mentre que els col·lectius cresqueren d'un 3,2 %, cosa que ha

permès situar els 2,8 mil afiliats als serveis a les Garrigues ja un 6,3 % per sobre els registrats el 2019.

En l'àmbit industrial, a l'increment de l'energia, aigua, gas i reciclatge (3,7 %) s'hi sumà el més moderat avenç de la indústria manufacturera, que va presentar un lleu ascens del VAB (del 0,6 %), reflectint comportaments diferenciats de les seves principals branques: augments a la metal·lúrgia i productes metàl·lics (7,2 %) i altres productes minerals no metàl·lics (1,0 %) i davallades al tèxtil, confecció, cuir i calçat (-2,9 %) i l'alimentació (-3,8 %, una branca que aporta el 32,1 % del VAB manufacturer). Aquesta dinàmica es va traduir en una moderada pèrdua d'afiliació al sector (-0,1 %), cosa que va situar el miler d'afiliats del 2023 encara un -2,4 % per sota els registrats el 2019.

A la construcció, el descens del VAB el 2023 (-2,2 %), tot i la millora de la branca d'obra civil (3,2 %), reflectí la caiguda de les d'instal·lació, demolició i altres especialitzacions (-1,7 %) i d'edificació i promoció immobiliària (-2,9 %). En l'àmbit residencial, els 11 habitatges iniciats encara se situen per sota els 13 de 2019. L'afiliació va reflectir aquesta evolució amb una davallada del -6,8 %.

Finalment, les pèrdues del VAB del primari van ser causades per la davallada (d'un -18,2 %) de l'agricultura, mentre el de la ramaderia queia menys (-2,9 %).

102 : A les Garrigues, l'afiliació el 2023 va créixer amb intensitat a l'hostaleria (9,2 %), a activitats artístiques, recreatives i altres serveis (7,6 %)

i a les professionals, científiques i administratives (6,9 %), mentre que al comerç a l'engròs i al detall es va pràcticament estancar (0,8 %).

CREIXEMENT DEL VAB I L'AFILIACIÓ A LA COMARCA DEL GARRIGUES. 2019-2023

(PELS PESOS VAB NOMINAL SOBRE CADA AGREGACIÓ EN %; PELS CANVIS VAB REAL I AFILIACIÓ DE L'ANY O ACUMULAT PELS PERÍODES EN %)

	Pesos VAB 2022	Canvi 2023 VAB real	Contribució	Canvi 2023 Afiliació	Canvi 2019-2023 VAB real	Canvi 2019-2023 Afiliació
	1	2	3=1*2/100	4	5	6
A. Grans sectors						
Primari	14,4	-8,0	-1,2	-2,8	-31,5	-8,1
Indústria	34,0	2,3	0,8	-0,1	-19,8	-2,4
Construcció	5,5	-2,2	-0,1	-6,8	-25,3	-13,2
Serveis (privats i col·lectius)	46,1	3,0	1,4	3,6	8,0	6,3
Total	100	0,9	0,9	0,5	-11,0	-0,7
B. Detall principals branques productives						
Agricultura	33,4	-18,2	-6,1	---	-39,1	---
Fruita fresca	9,0	13,6	1,2	---	-31,5	---
Oli d'oliva	7,1	-35,1	-2,5	---	-20,0	---
Cereals	5,4	-55,5	-3,0	---	-64,8	---
Ramaderia	66,6	-2,9	-1,9	---	-27,6	---
Aviram	50,9	2,7	1,3	---	-27,6	---
Porquí	8,1	-30,8	-2,5	---	-38,3	---
Forestal i aquícola	0,0	0,0	0,0	---	0,0	---
Pesca marítima	0,0	0,0	0,0	---	0,0	---
1. Total primari	100	-8,0	-8,0	-2,8	-31,5	-8,1
Indústries manufactureres	46,3	0,6	0,3	-0,5	-7,1	-2,6
Alimentació, begudes i tabac	14,9	-3,8	-0,6	-1,3	-16,4	-4,4
Metal·lúrgia i fabricació productes metàl·lics	6,1	7,2	0,4	0,8	-16,5	1,8
Tèxtil, confecció, cuir i calçat	5,1	-2,9	-0,1	-5,1	-12,1	-18,6
Altres productes minerals no-metàl·lics	5,1	1,0	0,1	2,3	3,0	11,9
Maquinària i equips	3,1	-1,6	-0,1	-10,6	54,9	14,1
Energia, aigua i gas	53,7	3,7	2,0	3,6	-32,2	0,0
2. Total indústria i energia	100	2,3	2,3	-0,1	-19,8	-2,4
Edificació i promoció immobiliària	38,2	-2,9	-1,1	-14,0	-25,0	-18,9
Instal·lació, acabats i altres	61,7	-1,7	-1,1	-2,8	-18,3	-7,0
Obra civil	0,2	3,2	0,0	100,0	-16,9	-66,1
3. Total construcció	100	-2,2	-2,2	-6,8	-25,3	-13,2
Comerç	23,4	0,2	0,0	0,8	13,1	1,3
Profes. cient. admin.	17,1	5,0	0,9	6,9	11,5	14,1
Immobiliàries	12,9	-2,7	-0,3	-9,1	0,4	-10,7
Finances i assegurances	7,7	8,5	0,7	28,0	14,5	9,6
Hostaleria	6,9	5,2	0,4	9,2	-27,4	-6,1
Total serveis privats	77,0	2,9	2,3	3,9	7,0	0,7
<i>Pro-memòria</i>						
Serveis personals	51,3	1,4	0,7	3,0	4,5	-1,7
Resta privats	25,7	6,1	1,6	7,4	12,3	10,7
Administració pública	11,8	4,8	0,6	-0,3	6,5	5,9
Educació	7,2	-0,4	0,0	4,9	17,7	37,1
Sanitat i serveis socials	4,0	3,7	0,2	5,0	6,5	17,5
Total serveis col·lectius	23,0	3,0	0,7	3,2	8,9	16,1
4. Total serveis (privats i col·lectius)	100	3,0	3,0	3,6	8,0	6,3

Font: Per VAB, estimació BBVA; per afiliació, dades fins a 2020/T3 BBVA a partir de dades de l'Observatori de Treball i Model Productiu, a partir de 2020/T4 BBVA a partir de dades d'IDESCAT.